

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

SLEPPIÐ 16 ÁRA GOMLUM Á VAL

Tað var eitt áhugavert kjak í Degi og Viku í gjárkvøldið, har Oddfríður M. Rasmussen, lærari og rithøvundur, og Høgni Hoydal, lögtingsmaður, kjakaðust um valrættaraldurin skal lækkast úr 18 niður í 16 ár. Báðir samdir um, at so skal verða.

Politisku ungmannafeløgini vórðu eisini spurð. Hóast Fólka-flokkur, Javnaðarflokkur og Tjóð-veldi tóku ímóti uppskotinum við opnum ørnum, so var umboðið fyri Sambandsflokkinn afturhald-andi. Ungi sambandsmaðurin man halda tað vera iborið at vera konservativur og stríðast ímóti fram-stigum – hóast marghátligt fyri eitt politiskt ungmannafelag, sum vil hava ávirkan.

Studentaskúlanæmingar eru heldur ikki tað, sum teir plagdu at vera. Sjónvarpið spurdi nakrar næmingar í Hoyðølum um teirra hugsan, og tey vóru als ikki sann-førandi. Hildu ikki, at sekstan ára gomul eru nóg búgvín at taka slíkar »týðandi avgerðir«, vildu fleiri teirra vera við.

Vit kunnu sjálvandi altíð tosa um mørk. Skalt tú til dømis eisini sleppa at koyra bil, tá tú ert 16? Men tað er ov einfalt at koma til ta niðurstøðuna, at sleppur tú at velja fólk á ting, so mást tú eisini sleppa at koyra bil og keypa brennivín. So-leiðis nýtist sjálvandi ikki at vera.

Sum sekstan ára gamal hevur tú nøkur rættindi. Tú rindar skatt, um

tú hevur inntøku, tú kanst revsast og so framvegis. Hví skalt tú ikki eisini sleppa at vera við til at gera av, hvør skal stjórna landinum? Tað verða sjálvandi ikki tey 16 og 17 ára gomlu, sum einsamøll fara at manna lögtingið. Men tey verða við til tað, og hví skulu tey ikki tað?

Tað er ein støðug gongd at broyta valrættaraldurin. Frá at ognarleys sluppu at velja, og at kvinnur fyri minni enn 100 árum síðani sluppu at velja, er valrættaraldurin støðugt lækkaður frá 35 árum og niðureftir. Seinast frá 20 til 18 í 1984 – við virkn-aði fyri lögtingsvalið í 1988.

Tað eru 28 ár síðani, at lögtingið lækkaði valrættaraldurin úr 20 til 18 ár. Nógv er broytt í heiminum

Mynd frá Ungdómstinginum

síðani tá, og somuleiðis tey ungu, sum búgva í hesum heimi. Tey ungu standa fyri nógvum valum av ymsum slag, tey mæta nógvum

trupulleikum, sum fyrr bara vóru fyri eldri ungdómar. Hetta er ein veruleiki, sum tey skulu fyrhalda seg til aktivt, vælupplýst og kritiskt til.

Tey kunnu fáa børn, tey oman fyri undir kriminella lágaldurin og skulu gjalda skatt. Men tey sleppa ikki á val, vera við til at gera av, hvør skal vera lögmaður og ávirka tær avgerðir, sum hava beinleiðis av-leiðingar fyri teirra lív hvønn dag. Hetta er veruleikin hjá teimum 16-17 ára gomlu.

» At tú ert ungur ger teg ikki óbúnan at fara á val...

Hvar fór tann kritiska Dimman?

Vit skilja ikki altíð okkara kappingarneytar á Dimmalætting. Eitt dømi er oddagreinin í blaðnum mánadagin: Fyri fyrstu ferð nevnið blaðið stóra mál-ið um lögmann, sum hevur sagt ósatt fyri trimum fjøl-miðlum.

Dimmalætting ber í bótuf-laka við lögmanni, sum í Degi og Viku tók ábyrgd av, at hansara fyrirtekur ikki megn-aðu at gjalda hvørjum sítt og rann undan fyrr givnum út-meldingum um, at hann ikki hevði ábyrgdina.

Og so staðfestir blaðstjórin á Dimmalætting:

– at høgast um orð og heilt neyvt hvat hann fyrr hevur sagt gevur ikki mein-ing longur. Løgmaður tekur ábyrgdina og viðgongur, at hann í fyrr givnum úttalils-um í sama máli, ikki hevur skilt sannleikan heilt á sama hátt sum onnur.

Og so vónar Dimmalætting, lögmaður nú hevur vask-að øll tey skitnu klæðini og kann byrja av nýggjum við nýggjum áráði:

– og við hondini um stýr-ismólin, so vit sum borgarar í

Føroyum kunnu merkja, at róðrið er í góðum hondum...

Heilt erligt! Hvat varð av óhefta og kritiska tíðinda-blaðnum, tí skarpa penni-num, ið við fjórða statsveld-isins skjaldramerki skuldi halda teim ráðandi skákmát og avdúka lygnir og rang-snúgvingar og óreiðiligar politikarar?

Nei, vit spyrja bara. Vit halda als ikki, at lögmaður er vaskaður. Hann er tvørt-urímóti dálkaður og avdúk-aður fyri at dylja, at hann hevur kostað landinum mill-ióinir við at hava givið bæði Taks og BankNordik stór tap. Løgmaður royndi at dylja hetta sum longst, men varð avdúkaður – og var eis-ini avdúkaður fyri slett ikki at kenna sína ábyrgd sum nevndarformaður.

Heldur enn at bera í bótuf-laka og skava útyvir, so átti »kritiska« Dimmalætting heldur at sett spurnignin, um lögmaður er habilur at stýra landinum, tá hann fór so yv-

irflatiskt til verka sum vinn-ulívsmáður, at onnur fingur rokningar fyri tvísiffraðar millónaupphæddir!

» Politik-arar útvega ikki ar-beiðspláss

JÓGVAN VIÐ KELDU
KJAK Á SÍÐU 17

» Misnýtt pumpu-verkætlan

MEINHARD JACOBSEN,
ÁRNI M. DAM, HANS A.
JOENSEN
KJAK Á SÍÐU 16

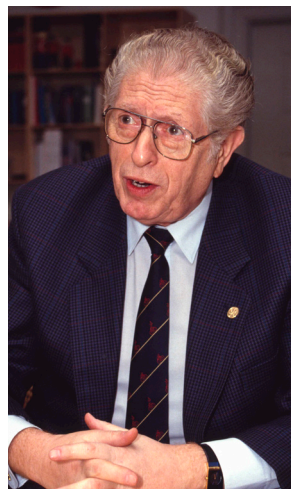
Kaj Leo gjørdi ein Melchior...

Tað spældi ikki so væl av, tá fyrrverandi danski ferðslumálaráðharrin, Arne Melchior, í 1984 gjørdist so argur inn á danska blaðið Politiken, at hann segði upp øll haldini, sum Ferðslumál-aráðið hevði upp á Politik-en.

Málið byrjaði við einum veggmalningi á Birkerød Station, sum Jens Jørgen Thorsen hevði málað av Jesusi, sum Arne Melchior helt vera sera niðrandi. Ráð-harrin gjørdi tí av, at mál-n-ingurin skuldi burtur, og av hesum stóðst mikið kjak.

Arne Melchior verður spinnandi fornermaður, tá hann í Politiken fær eina speiska viðmerking frá høvundanum Carsten Jensen – so fornermaður verður hann, at hann sigur upp øll haldini, sum Ferðsl-umálaráðið hevur upp á Politik-en.

Í Danmark eins og í øðr-um londum er ikki pláss fyri politikarum, sum taka sín egna persón og egin áhug-amál framum í politikki, og tí fekk Arne Melchior greið boð frá Fólkatingsins um-

boðsmanni um versgóður at tekna øll haldini av Poli-tiken aftur, sum hann í per-sónligum fornermilsí hevði strikað.

Ráðharrin ger sjálvandi sum umboðsmaðurin sigur, og tí varð revsingin av Poli-tiken avtíkin aftur.

Hendan søgan líkist ikki sørt søguni um lögmann – ráðharran hjá fjølmiðlu-num – sum í persónligum fornermilsí fríggjadagin fekk Løgmannsskrivstovuna at siga haldið upp av Sosial-inum, soleiðis at hann ikki persónliga fær blaðið.